

W

Woord van de dag
Textielfetisjisme
de Verdieping 8

Defensie-uitgaven | De Amerikaanse minister van Defensie Pete Hegseth haalt in Brussel fel uit naar Europese landen die er volgens hem de kantjes vanaf lopen.

Washington dreigt Navo-landen nu ook financieel te straffen

Christoph Schmidt
Brussel

De ontkenningfase is nu wel voorbij, zou je zeggen. De Europese Navo-landen schrikken er niet meer van – dat zeggen ze tenminste – als de Amerikanen een nieuwe terugtrekkende beweging maken. De Europeanen zijn daar zelfs ‘enthousiast’ over, zo klinkt het in de wandelgangen van het Navo-hoofdkwartier in Brussel. Daar kwamen donderdag de ministers van Defensie van de 32 lidstaten bijeen.

Toch was het nog maar helemaal de vraag hoe enthousiast 31 ministers waren over de donderpreek van hun Amerikaanse ambtgenoot Pete Hegseth. Die haalde fors uit naar de Navo-landen die er nog steeds de kantjes vanaf zouden lopen.

Zulke Amerikaanse kritiek is de Navo inmiddels gewend – van Hegseth zelf, van president Donald Trump, van vicepresident J.D. Vance. Maar Hegseth kwam in Brussel met een nieuw dreigement: als bepaalde landen blijven achterlopen met defensie-investeringen, zal Washington de Navo met ongeveer hetzelfde bedrag korten.

Urgentie

“Onze jaarlijkse Navo-bijdragen zullen afhangen van de vraag of andere landen hun doelstellingen voor defensie-uitgaven halen”, zei Hegseth in de vergadering. “Als andere bondgenoten niet met de nodige urgentie investeren, zullen onze bijdragen omlaaggaan. We zullen bondgenoten die dat niet doen – en die ‘nee’ zeggen, of ‘misschien’, of ‘wacht maar even af’ – nauwlettend in de gaten houden.”

De Navo-landen spraken vorig jaar in Den Haag af om het streefcijfer voor defensie-uitgaven op te schroeven van 2 naar 3,5 procent van het bruto binnenlands product. Daarbovenop komt nog eens 1,5 procent aan

Vlnr: de defensie ministers Raivis Melnis (Letland), Boris Pistorius (Duitsland), Dilan Yesilgöz (Nederland) en Hanno Pevkur (Estland) bij de Navo. FOTO EPA

‘defensiegerelateerde’ uitgaven. De deadline voor die 5 procent is 2035.

Hoewel de Europese Navo-landen en Canada inmiddels allemaal het oude 2-procentsdoel hebben gehaald – alleen over de Albanese cijfers bestaan twijfels – zijn er voorlopers en achterblijvers. Nederland behoort (de laatste jaren pas) tot de eerste groep, onder meer Spanje tot de laatste.

Naast zijn financiële dreigement kondigde Hegseth ook een grote ‘herziening’ aan van de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Europa, een proces dat maximaal een half jaar zal duren. Hij probeerde de Europese

bondgenoten gerust te stellen door te zeggen dat zij niet voor ‘strategische verrassingen’ komen te staan.

Gaten

Daarover zijn twijfels gerezen. De Verenigde Staten hebben onlangs per direct die militaire aanwezigheid (of toezeggingen daarvoor) afgeschaald. Het zou onder meer gaan om gevechtsvliegtuigen, grote Reaper-drones en een heel vliegdekschip met alles erop en eraan.

Concreet is het een afname van de Amerikaanse bijdrage aan het zogeheten Nato Force Model. Dat is een

planningsinstrument bij acute dreigingen voor de Europese veiligheid. De Europese landen, inclusief Nederland, hebben toegezegd de ontstane defensieve gaten te helpen opvullen. Maar dat is niet van vandaag op morgen gebeurd.

Dat die plotselinge Amerikaanse terugtrekking ook betekent dat Europa opeens een stuk minder veilig is voor vijandelijke aanvallen dan een maand geleden, werd ontkend door zowel Navo-secretaris-generaal Mark Rutte als de Nederlandse minister Dilan Yesilgöz. Zij maakte in Brussel haar Navo-debuut. “De afschrikking

van de Navo staat heel sterk”, zei Yesilgöz tussen twee vergaderingen door. “Onze vijanden zijn niet voor niets bang voor ons.” De VVD-minister zei niet geschrokken te zijn van de harde woorden van Hegseth. “Ik kijk naar de boodschap eronder en die vind ik fair.”

Rutte onderstreept vooral zijn optimisme over de grote defensie-inspanningen die de Europese Navo-landen leveren om minder afhankelijk te worden van de VS. “Wat Hegseth vandaag probeerde te doen, was de druk erop houden. En ik denk dat dat goed is.”

Veel partners nemen geen aanvullend geboorteverlof op

Verlofregeling | Sinds 2020 kan een ouder na de bevalling van de partner flink meer aanvullend verlof opnemen. Maar lang niet iedereen doet dat.

Job Urbach

Wie haalt de kinderen op? Wie doet de boodschappen? In veel Nederlandse gezinnen is op dit soort vragen vaak het antwoord: de vrouw. En dat heeft gevolgen voor het inkomen van vrouwen, dat volgens het CBS gemiddeld met 35 procent daalt na de geboorte van het eerste kind.

Om die verschillen recht te trekken, is in 2020 onder meer het aan-

vullend geboorteverlof voor ouders van wie de partner is bevallen een stuk uitgebreid. Maar van die regeling maakt vier op de tien partners, hoofdzakelijk vaders, geen gebruik. Dat blijkt uit onderzoek van economenvakblad ESB.

Iedere ouder heeft wettelijk recht op ten minste een week betaald verlof na de geboorte van het kind. Voor 2019 was dit twee dagen. De doorbetaling komt volledig voor rekening van de werkgever. Naast die ene week hebben partners van degene die is bevallen de mogelijkheid om vijf weken aanvullend verlof op te nemen.

Tijdens die extra weken ontvangen partners 70 procent van hun inkomen, betaald door het UWV. Werkgevers kunnen dit vrijwillig aanvullen. Complete gegevens zijn hier nog

niet van, al bleek uit een enquête van het CBS uit 2024 dat een kwart van de vaders een aanvulling kreeg.

De uitkering van 70 procent is vermoedelijk ook een van de redenen waarom met name partners met een laag inkomen weinig gebruikmaken van aanvullend verlof. Uit het ESB-onderzoek blijkt dat bij de laagste inkomensgroep in Nederland minder dan de helft van de partners aanvullend verlof neemt.

Voor deze mensen is het mislopen van inkomen moeilijker op te vangen. Daarnaast hebben ze vaker een tijdelijk contract en werken ze in kleine bedrijven waar vervanging moeilijk te regelen is.

Binnen gezinnen met een lager inkomen liggen de zorgtaken bovendien vaker dan gemiddeld bij de

Sommige mannen achten zichzelf gewoon onmisbaar op de werkvloer

In 2023 stelde de Sociaal-Economische Raad al voor om de uitkering voor de laagste inkomens hoger te maken dan 70 procent, waardoor partners mogelijk vaker aanvullend geboorteverlof opnemen.

Naast de laagste inkomens maken ook partners met juist de hoogste inkomens in Nederland minder vaak gebruik van de regeling. Ook binnen die groep neemt nog niet eens de helft extra weken op.

Hier zitten vermoedelijk andere redenen achter. Zo wijzen de onderzoekers erop dat afwezigheid op het werk mogelijk effect heeft op verdere carrièreontwikkeling. En sommige mannen achten zichzelf gewoon onmisbaar op de werkvloer. In het onderzoek staat dat zij ‘vaker de perceptie hebben dat niemand hun verantwoordelijkheden kan overnemen’.

Overigens is het niet altijd zo dat een vader die extra verlof opneemt ook meer zorgtaken uitvoert. Zo blijkt uit onderzoek dat Noorse vaders een deel van hun verlof inzetten terwijl de kinderen naar de opvang gaan. En wellicht zitten er nu ook meer vaders thuis dan normaal. Tijdens het vorige WK voetbal in 2022 was er in Spanje een opvallende piek in het opgenomen geboorteverlof.